

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PILNUJ PILNIE tobołeczka!

Maria Antonina Mazurek

Nie bez kozery połączyliśmy w tytule czasownik PILNOWAĆ z przysłówkiem PILNIE. Te słowa są ze sobą spokrewnione, choć żadne z nich nie pochodzi bezpośrednio od drugiego. Przysłówek PILNIE to derywat od przymiotnika PILNY, który występował już w prasłowiańszczyźnie. Od przymiotnika PILNY pochodzi również czasownik PILNOWAĆ, notowany od XVI w. nie tylko w znaczeniu 'strzec czegoś, dbać o coś', lecz także 'postępować zgodnie z jakimiś regułami; przestrzegać czegoś', a nawet 'czekać na stosowny moment; czyhać na okazję'. Określenie PILNY w podobnej postaci występuje w wielu językach słowiańskich. Pierwotne prasłowiańskie *pilъnъ oznaczało 'wykonujący coś szybko, gorliwie, starannie' i pochodziło od czasownika *piliti 'naglić, przynaglać, popędzać, dbać o coś z zapałem', którego potomkiem jest dzisiejszy potoczny czasownik niedokonany PILIĆ, a także utworzony od niego dokonany PRZYPILIĆ. PRZYPILIĆ, PILNOWAĆ i PILNY należą zatem do tej samej rodziny wyrazowej.